

ДІЛО

ВХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. ш. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. пере-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зох.
Чвертьрічне 15-00 „
Піврічне 30-00 „
Річне 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7-50 лоз., Німеччині 7-50 зох.,
Швейцарії 5 ш. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 7-50 лоз., Австрії 7-50 зох.,
Зимі адреса 1 зох.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Сергій Єфремов живе!

Письмий „Український Тиждень“ довіду-
ється з відома певного джерела, що чулка, піби
Сергій Єфремов умер, не відповідає дійсності:

С. Єфремов живий, але й досі перебуває у в'яз-
ниці.

Помер о. д-р Йосиф Жук.

НЬЮ ЙОРК, 25. лютого. (Вд. кор.). Вчора-
шній „Ворлд Телеграм“ приніс повідом-
лення про смерть о. д-ра Йосифа Жука, по-
родившись 23. лютого н. р. о. д-р Йосиф Жук,
українсько-католицький священик, о-
деського православної українців в Амери-
ці. Він працював секретарем неби-
щика „Ворлд Телеграм“ подає, що о. Жук був
єпископом у 1932 році в Нью Йорку,
а потім конвенту довершив єпископ право-
славної церкви Афініос з Брукліна й єп. Со-
фроніа з Сан Франціско. Про Софроніа каже,
що він був висвячений в Росії і на те, що він
був історією доручення від московського ми-
ролюбця Тихона. „Ворлд Телеграм“ подає та-
кож дані з життя небищика, але досить
важко, головне в тім, що каже, що єп. Жук
був у Східній Галичині, тоді ще при-
належав до Росії; після революції в Росії, коли

розпалася православна церква, о. Жук опинив-
ся, мовляв, з частиною своїх вірних під Поль-
щею і тоді прийняв головіство папи римського,
а навіть був висланий як апостольський делегат
папою до Боснії.

Газета „Нью Йорк Таймс“ у сьогоднішнім
виданні подає коротку новинку про смерть о.
Жука на підставі інформації його секретаря, а
опісля подає вірно його минуле. Нічого нема
сказаного про похорони небищика.

О. д-р Жук приїхав до Америки в 1922 р.
Був якийсь час в Канаді, опісля перенісся до
Злучених Держав, де прилучився до тих людей,
які оведали акцію в цілі розбиття українсько-
католицької церкви в Злучених Державах. Пе-
ред не цілими двома роками став він єпископом
української православної церкви в Америці. По-
мер у 60. році життя незважаючи довший час
на нирки.

15. березня

Замкнення
лісти оголошені
на льосування
„Діла“.

Білорусь у боротьбі за національний розвиток.

УДІ В Мінську на Світовій Білорусі має
своє вибаром процес проти недавню ареш-
танта білоруських послів до польського сою-
зу Митя і Бурсевича, які вірили в більшови-
стський режим і були там. Цей процес над бі-
лорусами в Мінську відбувається одночасно з
процесом над українцями в Харкові.
Винуваченим закладають участь у виняті на
Україні та Східній Білорусі політичній орга-
нізації, яка спільними силами українців, біло-
русів і литовців боролася за повну незалежність
від росії. Щоби підготувати ґрунт до пропе-
дентів недавню московський присудження
їм, прийняти Білоруської Академії Наук в
„Літвін“ статті, в якій каже, що „в Білорусь-
ку Академії Наук достатньо були свого часу
на демократі, професор Ігнатівський. Лесік,
Борисевич і інші та вели контрреволюційну
роботу проти диктатури пролетаріату.
Вислідом роботи старалися закріпити в Акаде-
мії промови білоруської нап. демократії.
Вони прийшли за зміну тамтін: Митя, Бурсевич
і інші зрадники трудящих мас“. А голова ЦК
Білорусі Чарваков виголосив на „не-
залежності ЦК СРСР у Москві промову,
в якій він казав на білоруських націона-

лістів, називаючи їх зрадниками і провокаторами,
що стоять на службі західних імперіалістів,
а переловом фашистських організацій Німеч-
чини та Польщі. Найбільше дісталося від Чар-
вакова похвалі професорові Ігнатівському
за те, що він дістається до головних комуністич-
них органів, одночасно був націоналістом. Між
іншим закінчив Чарваков одностудіям Ігнатів-
ського такій тяжкій злочин, як те, „що вони
напротязі п'яти років хотіли так зміняти біло-
руську мову, щоби вона стала зовсім неареоумі-
лою для москалів“. Щоби запобігти цьому, від-
разу видано декрет про перерібку білоруської мо-
ви. Поза тим заводять порядок в Білорусі
московський виселення Домбаль. Він проводить
чищення комуністичної партії і деанціоналізацію
Білорусі. Цікаво, що глоблячи все, що білорусь-
ке, він підтримує одночасно впливи польського
націоналізму. І так зроблено збр. з кайданах
ської округи „польську округу“. Далше — від-
кривають польські школи у заславському повіті,
а недавню спроваджено з Польщі для Східної
Білорусі 15.000 польських грамофонних плит.
Вже й таких лавіть засобів хапачуться більшови-
ки, щоби лише здавити білоруську народно-
визвольну стихію, що став грізною для Москви.

ЩО ВАША ВАША БІБЛІОТЕКА
КОЛИ БРАКУЄ У НІЙ
Української Загальної Енциклопедії

?

Пильне!

Увага!

Хто ще протягом місяця березня зложить
ощаднестеву вкладку за січень, лютий і
березень на ПРЕМІЙНУ КНИЖЕЧКУ в
Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.
той набуде право брати УЧАСТЬ у ЛЬОСУ-
ВАННІ премійних книжочок у цьому році.
Пояснення про премійні книжечки Банк на бажан-
ня висилає.

Перед конференцією трьох держав у Римі.

ПАРИЖ, 12. III. ПАТ. „Матен“ повідомляє
Риму, що перші розмови малярського преміє-
ра і канцлера Долифуса з Мусолінієм відбудуть-
ся в середу. В Римі перебувають еконо-
мічні експерти трьох держав, що виладжують
розмови подробиці зустрічі. Завданням розмов
європейські виникли контингенти між Італією,
Австрією та Малярщиною. В гру входять такі

продукти як збіжжя, кукурудза і худоба від Ма-
лярщини, і дерево та промислові продукти від
Австрії і Італії. Мають також перевірити за-
лізничні тарифи та перспективи використання
портів у Трієсті і Фіюме. Крім того римська
конференція має затвердити політичну
приязнь всіх трьох держав.

Метрополія гітлерівського руху.

БЕРЛІН, 12. III. Промовляючи у Мінхені на
одній першій роковині об'являти в Баварії
націонал-соціалістами, канцлер Гітлер прига-
дує Мінхен, яке має Мінхен для націонал-со-
ціалістичного руху, підкреслюючи, що столи-
це Баварії замишляється далше метрополією
цього руху в Німеччині. Говорячи про біланс

націонал-соціалістичного правління за мин.
рік, канцлер підкреслює, що суттєве значіння
мають не господарські успіхи, але факт, що
створено умови для відродження Німеччини,
визих наслідки появляються може аж за 100 або
200 літ.

Звичайні Загальні Збори

Видавничої Спільки „ДІЛО“.

кооперативна з обмеженою поручкою у Львові.
відбудуться в суботу 17. березня 1934 р. в год. 4-30 по-
полуни в локалі Редакції „Діла“, Ринок 10. II. пов.
Денний порядок:
1). Відчитання протоколу з останніх Загальних
Зборів.
2). Відомлення з діяльності за 1933/33 рік.
3). Звіт Контрольної Комісії.
4). Відчитання звіту Рев. Союзу з переданої
ревізії.
5). Розділ чистого зиску або покриття страти.
6). Зміна статуту.
7). Внески і запити.
Річний звіт, річні рахунки і біланс вложеної в до-
казі Видавничої Спільки „Діло“ до перегляду членів.
Надзірна Рада.

Перед злукою соціалістів і комуністів у Франції.

ПАРИЖ, 12. III. ПАТ. Вчора розпочалися
роботи головної ради соціалістичної партії
у Парижі з участю коло 100 делегатів поодино-
чно і кооперативних фракцій. В часі наради
визначено телеграфію створити спільний робіт-

ничий фронт партії соціалістичної і комуні-
стичної. Частина делегатів домагалася, щоби
схвалити негайно надзвичайний конгрес, який
досяг би з'єднання цих двох партій.

Споживачі чоколяди

мусять вибирати таку, яка прино-
сить хосен здоровлю. — Отже
читайте, які складники подані на
опакунні чоколяди фірми А. ПЯ-
СЕЦЬКІЙ А. С. — випродукованої
з найчистіших сировин.

Німецько-польський договір.

Ревеляційна стаття німецького публіциста.
(Від власного кореспондента).

Прага, 10. березня 1934.

I.

Німецько-польський договір офіційно вирішує питання т. зв. коридору на десять років. Підписуючи цей договір Гітлер поставився не лише проти дотеперішньої німецької політики на сході, але і проти загальної opinio цілого німецького народу. Він зробив те, чого не відважився ніхто з німецьких урядів до нього, навіть такий податаний і „миролюбний“ політик, яким був Штресеман.

У часах, коли ще Гітлер був в опозиції, жила його партія головним гаслом боротьби проти т. зв. політики поневолення, а ревізія постанов версайського мирного договору неж було найважливіше боеве гасло гітлеризму. Правда, згодом, як росла популярність Гітлера, а з нею і його сила, і коли він уже наближався до своєї перемоги, ці гасла відходили потрохи на другий план, щоб коли перебиратиме владу у свої руки, не довести до поважніших закордонно-політичних конфліктів. Та всетаки і тоді, і після перемоги Гітлера, не було в Німеччині нікого, хто думав би про угоду з Польщею на основі нинішніх східно-німецьких кордонів. Гасло, що питання т. зв. коридору або іншими словами питання про східно-німецькі кордони можна вирішити лише війною з Польщею, було і надалі боевим гаслом гітлеризму. Воно з природи речі й мусіло таким лишитися. Тільки при допомозі цього гасла міг Гітлер прихилити на свій бік цілий німецький схід, а головним всім німецьку молодь, яка завжди бачила і нині бачить у Польщі свого найбільшого ворога, що перетинає безпосередній зв'язок Німеччини зі Сходом Європи, де німецька молодь бачить майбутню „велику ланку“ закордонної німецької політики.

Загально кажуть, що заключенням німецько-польського пакту Гітлер хотів одним махом досягнути двох цілей: хотів довести на ділі свою миролюбну політику, про яку так багато наговорив, а водночас довести до розколу між своїми противниками, головним у Малій Антанті, захитати її позиції і таким чином виграти на часі і віддіхнути. І говорять теж про те, що оба ці плани Гітлерові ніби то повелися. Доказом на те має бути країння, яке зробив німецько-польський договір у загальній французькій opinio, також і той факт, що американська, англійська, а навіть і французька преса почала вже делікатно натякувати на миролюбність німецького канцлера.

Та всі ці пояснення, комбінації та міркування не дають нам відповіді на питання: як міг Гітлер так легко і так швидко відректися тих гасел, при допомозі яких прихилив на свій бік загальну німецьку opinio, а головним молоді, як міг так легко і так скоро знехтувати гаслами, які найбільше причинилися і до його

популярності і до його перемоги? Як міг німецький народ так легко погодитися з цим кроком свого „фірера“? Чи признає і німецький народ, а зокрема німецька молодь німецько-польський пакт? Що стоїть за ним? Чи несе він зі собою дійсну розв'язку німецько-польського питання, чи це може лиш фікція, формула без змісту?

II.

На всі ці питання, які зародилися в німецькій загальній opinio зараз після проголошення німецько-польського договору, дає відповідь молодий німецький публіцист А. Гільдебранд на сторінках прасового тижневика „Субота“ ч. 9 з дня 3. березня ц. р. в статті „Після німецько-польського пакту“.

Існувало й існує в Німеччині одно закордонно-політичне питання, щодо якого нема в Німеччині двох ріжних думок. Є це питання німецьких східних кордонів, питання Східної Прусії, питання т. зв. коридору. В поглядах на це питання і на його розв'язку погоджувалися в Німеччині всі, комуністами починаючи, а на гітлерівців кінчаючи. Про те, що сталося зі Східною Прусією не може забути ні один німець. Для молоді німецької генерації може не існувати вже питання Альзасу і Лотарингії, але існує питання коридору. „Німецький народ — каже Гільдебранд — ніколи не погодиться з тим, щоб це питання розв'язувати, яким воно не було б пактом, що визнає нинішні східні німецькі кордони. Тисячі німецької молоді йшло до Східної Прусії підготовачі до активної боротьби і для них мусить залишатися одно-єдине гасло: або Польща зречеться коридору, або дійде до війни. Це по-диктоване не лиш національними мотивами, але — що важливіше — стратегічними. Польща приблизилася нині до Берліна аж на 180 км., а далі, на випадок війни Польща може дуже швидко обсадити Сх. Прусію і таким чином позбавити Німеччину її найважливішої хліборобської країни“. Далі Гільдебранд вказує на те, що не лиш на випадок війни нинішні східні кордони є для Німеччини дуже невигідні. І в часі миру Німеччина не може довго ними вдовольнитися. Це для неї просто життєве питання. Німецький схід є нині без запілля. Щоб досягнути свого найближчого ринку збуту, мусить Сх. Прусія відбудувати дорогу довгу на 600 км. Кенігсберг, єдиний порт, яким Німеччина

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІАЛИ
на шкільні мундтури, костюми, мундтури
та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — С. Г. ЗАВОД
вул. Галицька ч. 18.

може найкраще користуватися для свого виходу на схід, втратив через існування коридору ціле своє значіння. Нинішній кордон порозділює 12 східнопруських залізничних шляхів на дві частини, а загальний залізничний транспорт зі Східної Прусії і взаємозв'язком і контролею та може бути — перерваний.

„Всіх цих фактів не забуває німецький народ — каже Гільдебранд — і їх значіння зростає з кожним днем його проти Польщі“.

III.

Не від речі може буде звернути тут увагу на той дуже характеристичний факт, що саме тоді, коли Гітлер перемовився з Польщею про німецько-польський договір „Берлін-Таргбют“ у спеціальному виданні для Східної Прусії, станув на дуже гострому становищі проти Польщі. В числі з дня 24. січня ц. р. надійшли з кордонами, що їх визначила угода. Але ніколи і ні за що в світі східні кордони не погодяться з тим кордоном, що його складою накинув нам версайський договір, а кордоном, що відділяє нашу землю від материнської країни і кладе між нас і неї чужу з точки зору ського боку мертву країну“. Це здається бажаною думкою Гітлера, коли він перемовився з Польщею про договір і тоді коли він цей договір підписував.

„Гітлер добре знає — пише далі Гільдебранд — що в політичному питанні німецький народ не піде ніколи на ніякі уступки і чим ширше чи пізніше німецька загальна opinio признає пакт визнає фікцією, шматком безцінного паперу“. Німецький народ вірить у Гітлера, але не вірить у німецько-польський договір.

Свої міркування кінчить німецький публіцист загальною політичними увагами і висновок думку, що підписавши пакт з Німеччиною Польща зробила необачність: вона загрожувала великого союзника і приятеля — Францію — а з другого боку ослабила фронт Малої Антанти і при „недалекій розв'язці, на

ВЖЕ НАДИШЛИ

ВЕСНЯНІ МАТЕРІАЛИ
НА КОСТЮМИ, ПЛАЩІ, СУКНІ.

Великий вибір,
фабричні ціни
лише у фірмі:

ДІМ МОДИ

ЛВІВ,
пл. Марійська 4.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 14. БЕРЕЗНЯ 1934.

(З конкурсу „Діла“ під гаслом
„Кожний може стати письменником.“)

БОГДАН МОРОЗЕНКО.

ЗМОВА ПРОТИ ЦІЦЕРОНА.

Завжди лунає мені в ушах дзвінкий голос нашого гімалайського дівинка, а перед очима мліють славетні постаті панів професорів.

— Ось „Фратерціо“, з лисом, наче коліно головою і животом замість грудей; ось високий, худенький „Рогаліні“, з головою маківки, маленьким, жовтлим „Скитаторі“ у пенсне, а врешті великий, грізний „Катиліна“ — наш мучитель, тирас і Бо зна яке чудовище.

Гого! Сьогодні вони всі проходжуються по коридорі, розкладають рукави і хитають головами, наче маневели у цирковій буді. Вони ситі, вдоволені, не бояться дівинки!

Тремтять хліба перед директором. Нечайно чуємо дзвінок і всі ми як череда овець бідаємося до класу.

Товариші горнично перекидають листками граматик, інші набожно шепотять „світца“, а ми, ті вибрані, сміємося з них у кулак:

— Навіщо прои собі псувати? як педагог хоче, то завжди випаде слабе місце в „дроні“.

Сідаємо на свої місця і чекаємо на ту гаспідарську латину. Поволі стикає в класі. Нарешті на доридорі щось свиріпить, а по хвилинці відчиняються двері і входить грізний „Катиліна“.

У класі, наче „малом сям“, а він сите, злидає дечку на стіл і виставляє тойну книжечку, де по-

шається наша доля. Врешті поволи підноситься голова і рівний голос пропінбає повітря:

— Бульбак, скаже мені дещо про Ціцерона!

Бульбак, добрий, милий товариш, наче підкинений пружиною, встає з лавки й починає скоренько кліпати своїми маленькими шурчачими очима.

Первово перебирає листки зшитка і переступає з ноги на ногу...

Врешті, по хвилинці надуми, починає:

— Ми — ям, Марко, Тулій Ціцеро, ям — ...й спинається, та швидко красніє.

„Катиліна“ грізно глядить на нього і морщить свої косматі брови.

— Нуу-у! — підить крізь зуби.

Бульбак мовчить наче заклятий! мие зшиток у руках.

— Оплату шкільну ти заплатив? — питає гостро „Катиліна“.

Бульбак, вдоволення, що може щось відповісти, каже:

— Так!

— Таак, — цідить, з іронічним усміхом, — шкода, велика шкода, краще, щоб батько був купив тобі черевки! Скажи, чи я не кажу правду?

Бульбак признає в душі рацію, йому стає жалко, що батько не вправ в таку добру гадку і замість купити йому лещета й черевки, заніс усі гроші на шкільну оплату.

— Ах, яка страшна шкода!

Він сумно глядить крізь вікно на димний білий сніг, переводить очі на „Катиліну“ і починає хлипати...

Не чекаючи ніякої запитки, він сідає й обтирає гіркі сльози, розмалюючи їх по нусі, яким утис почин засіватися...

Всі товариші спочували бідному Бульбаку, а „Катиліна“ шаліє...

Перетеребив сів клас, наче гадушка на одну сторону промови проти Катиліни да й м'яте, і тоді відсапнув. Енергією сохнув кріслом, тріснув дверима і цюк як камфорі.

Всі віддихнули. У класі, наче на робочій, насуплені обличчя, стиснені кулаки, жар в очах!

Я теж почувався похрипавшим і рив поміститися!

Але хто винен? Чи педагог, що перемістив ту нещасну промову тисячі разів, наче закусив? Чи винні ми, що наче сполохаті агітаті сівали в лавках і тремтімо?

Ні! і щерає ні! Винен Ціцерон!

Так, він одиникий, він лавен!

Вранці, третього дня, зібрав я біг гурток товаришів і кажу:

— Товариші, я хочу обличити нашого Катиліну, а хочу обвинуватити старого Ціцерона, хочу змести його з престолу!

Товариші з криком повлазили за мене.

— Говори! — кричать з усіх сторін, — ріше!

І я виліз на лавку, накинув на себе плащ і з гордо піднесеною головою почав:

„О, Ціцероне-е! Як довго задухавиш нашої терпелювості? Як довго ти, слуга твоїх шалених босід? Коли кінець, слуга твоєї безмежної аухваліст? — крикнув я і гурток товаришів“.

— Добре, чепи його далі!

Відкапав я й продовжував:

— Чи не страшно тобі виходити з класу, цій благородних учнів? О чий, цій Кілько разів напсував ти нам класу...“

Якщо німецько-польський договір розуміє і Гітлер так, як його розуміє Гільдебранд, то заключаючи цей пакт, Гітлер дійсно мав на думці лиш одне: зискати на часі і віддихнути.

Що грозить широким масам дрібних податників.

Всі поправки, які мали на меті направу цього законопроекту урядова більшість відкинула.

Приймає футра до переховання літом, спеціальне холодне приміщення, особистий надзір. Журналі на 1935 рік. 1923 2-2

(Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

701. Радник Теофіл Карачевський. 502. Проф. Волод. Гусак. 503. Дир. Андрій Палій. 504. Антонія Конрадова. 505. Радник Зенон Лукавський. 506. Кооператива „Достава“. 507. о. Дмитро Дзедзик. 508. Текля Петрицька. 509. Дамян Риналяк. 510. Дир. Іван Мартюк. 511. Д-р Станислав Старосольський. 512. Антін Костишин. 513. Юліян Глушевський. 514. Ольга Ціпановська. 515. Зенон Зелений. 516. Д-р Філарет Колесса — всі зі Львова. 3 краю: 517. Касино Народного Дому, Калущ. 518. Стефанія Чорпітова. 519. Кирило Чикалюк. 520. Д-р Микола Терещук. 521. о. Олекс. Лебедович. 522. о. Волод. Сухий. 523. Ольга Рогульська. 524. Марія Рубчак. 525. Інж. Роман Кулицький. 526. Антін Максимович. 527. Мих. Іваненко. 528. Тома Замойський. 529. о. Онуфрій Галазевич. 530. Антін Петріна. 531. Д-р Роман Савойка. 532. о. Степан Маркевич. 533. о. Іван Березюк. 534. Тадей Залеський. 535. о. Іван Павлусевич. 536. Танас Левинський. 537. Районова Молочарня, Рожнітів. 538. о. Євген Карчинський. 539. Нуся Костикова. 540. Дамян Фуртак. 541. Іван Сенога. 542. Волод. Котович. 543. о. Йосиф Савицький. 544. о. Мик. Лішинський. 545. Йос. Сілецький. 546. Нестор Кашуба. 547. Мих. Бобляк. 548. о. Дм. Йосифович. 549. о. Ів. Шуровський. 550. Михайло Стронціцький, суддя. 551. П. Котецька. 552. Осип Стецик. 553. Козма Сидор. 554. о. Маріян Шурковський. 555. Іван Логінський. 556. Лука Налуковий. 557. Михайло Татух. 558. Д-р Мирон Кондрат. 559. Посол Гриць Тершаковець. 560. о. Антін Конюшко. 561. Микола Івасюк. 562. о. Іван Божейко. 563. Іван Бобовський. 564. Іван Гуран. 565. Дмитро Беч. 566. Д-р Кость Кебало. 567) Д-р М. Хаврона. 568. Д-р Олекс. Маркевич. 569. Семен Крет. 570. Богдан Левинський, адвокат.

(Дальший выказ в чергових числах.)

А „Кур'єрок“ під анимовним заголовком „Провокація руських парохів і міліцене греко-католицького єпископату“ (ч. 61 з 2. березня ц. р.) ломить руки над поведінкою „нечесного“ духовенства. Воно, мовляв, сіючи ненависть між обома братніми народами, доводить до непорозуміння на селі. Самому о. Пляхти дісталось таке: „О. Пляхта вже від першої хвилини, не думавши проповідати і свого становища, перевернув місцеву церкву на політичний трибуну, сіючи ненависть між обома братніми народами. Але терпець урвався. Роска людність, провокована складаними поступками того агітатора, масово зламалась на

По-малки, но малки ми танци, които да се правят.

А одночасно проти о. Плахти, хвилевого завідателя в Гичві, почали місцеві москвофіли в читальні ім. М. Качковського непереставляти нагінуку. Не слід забувати, що померший парох був завзятим москвофілом. Уже від першої хвилини невидима рука підбехтує збаламучених селян москвофільською дурійкою проти о. завідателя. Провокації за провокацією. Ось на Богоявлення на річці прикрашені хрест і смеречину триколіровими рос. хоруговками. Але о. завідатель доконав чину водосвяття на той-же річці, лише кілька кроків далі від тріколірних хрестів, де журив

НИНІ ОСТАННЯ ВИСТАВА „Товаріщ“ „Родина“

приходстві і приготуванні піз, вислала до о. завідателя делегацію з домаганням, аби він на віз і відїхав до найближчої станції. Коли ж він намагався ремонтувати, люди підождали до ранку, коли-то забрав речі і відїхав зі села". (Підкреслення „Курієра“).

Одночасно дісталось о. Крисі, парохіві з Кінського за те, що не пішов на хатину, яку влаштувала дідишка для п. старости і команданта повітової поліції з Березова, що приїхали на відкриття „руської“ читальні ім. М. Качковського тай ще за те, що селяни, ображені до живого зненавистю московського агітатора, який відважився назвати українців „малпами“, масово приступили потім у членів читальні „Просвіти“, де о. парох є головою. Зрештою про це ми вже писали в „Ділі" (ч. 49) і наші читачі вже знають про цілу ту невдачу польсько-московської „імпрези". Вкінці „Курієрок" ще накидається на Князя нашої Церкви й єпископів за те, що, мовляв, „мовчки" підтримують протидержавну політику підлеглого духовенства. Але наведеного хіба достить.

Ось так безнастанно „день по днєві" вбиває „Курієрок" у голови своїх читачів зовсім брехливі, а в найкращому випадку роздмухані до несаможитних розмірів вісті про те, що на нашій обласі діється, або шойно станеться — як влучно підмітило це вже було санацій-

не „Слово Польське" (ч. 165 з 1932 р.). Так-то україножерний „Курієрок", послуговуючись методами „Тайного Детектива", як писало „Слово Польське" про спосіб редагування начальника редактора і видавця „Курієра" п. Маріяна Домбровського, роздуває такий сумний факт до „якихось апокаліптичних розмірів безприкладної сенсації, надягаючи одночасно обудно тої оборони державних інтересів". І бачимо, що підхід до українських справ від того часу зовсім не змінився у редакторів „Курієра" навіть після переходу з рук Домбровського на власність банкового концерну, в якому тон надають жида. Саме навпаки! Постійне глумління хуліганських вчинків невідповідальних, а в найкращому випадку збаламучених людей та безосновлі напасти на наше духовенство і його єрархію та видніших, активних громадян, — ось метода і спосіб насвітлювання нашого життя тим „найбільше націоналістично-шовіністичним щоденником у Польщі", яким є „Ілюстровани Курієр Подлянський", як писав краківський консервативний „Час".

А найсумніший факт це те, що багато наших громадян, які стоять навіть при цермі нашого життя, купують таку газету і „Курієрок" є для них нерідко єдиним інформаційним джерелом про наше життя-буття. Сумне, але правдиве. (f-r)

У справі студії у краю і за кордоном. (з лікарських кілків.)

В 61. ч. „Діла" появилася стаття під повним наголовком, яку слід би було в дечому спростувати чи пак доповнити. Не будемо тут розбирати всіх цифр, поданих автором. Скажемо тільки, що число 2.000 лікарів, для яких було би було ще місце на західно-українських землях, надто переборщене; його треба би звести до числа яких 500. Галичина в багатьох околицях вже насичена достатньо в лікарів, а більше наших лікарів може ще поміститися на Волині, Підляшші, у Холмщині та на Лемківщині.

Багато відбігає від правди і погляд автора, що медицина — це найпоплатніший фах. Часи, коли так було, безповоротно минули. У звіті львівської Лікарської Палати за 1933 р. вказано, що біля 75 проц. лікарів на 2.000 не платило звичайних вкладок: себто річної оплати 20 зол. і до Каси Хорих лікарів 32 зол. річно, за що лікар, на випадок недуги, що триває більше як 8 днів, дістає 4 зол. дешево. Головна причина несплати — це недовідатка фондів. На зїзді Ради Лік. Палати (25. II. ц. р.) виводжено багато прикладів лікарської нужди, так, що треба було деяким давати дрібні запозички на прожиток. А цього року утворено вже постійний фонд на запозички для збобіглх лікарів, якого досі не було. Тепер дуже помітний напрям т. зв. етатизації, значить: щораз більше лікарів старається дістати постійні посади, чи то державні, чи то при самоврядних установах, чи Касах Хорих, школах, завізаннях, то-що. І таким лікарям ведеться ще як-так. Скільки є на таких посадах наших лікарів, певно не знаємо. Приблизно на 3.500 таких місць лікарів українців є всього біля 50. Та це вже лікарі епігони: тепер дорога туди для наших лікарів так якби зачинає.

Таксамо треба би перестерігти перед загальною радою щодо виїзду на студії за кордон. По-

миємо те, що такі студії дорогі (з іспитами требають 6 літ) і на це треба витратити тисячі золотих. Але все деякий процент лишається за границею, який а часом пропадає зовсім за ващій. От на теренах Чехословаччини нараховується тепер понад 150 лікарів українців. Коли минулого року Спілка Українських Лікарів у ЧСР подала нам цю статистику, було для нас не число просто реєстрацій. А чи це відомо було і в адміністрації наших часописів чи видавництв? Та чи загалом міг би хто думати, що є стільки інтелігентів, і то добре ситуованих, а так мало це помітно у нашому цілому житті?!

Друга справа — це справа вострифікації, яким тепер роблять щораз більше труднощі. У Львові приймають до вострифікації тільки 4 лікарів українців на рік. Університет у Вильні рішив від шкільного року 1933-34 не приймати більше нікого до вострифікації. Не знаємо, якої політики тримаються або будуть триматися інші польські університети. Львівський факультет подав проєкт, щоби кожний університет мав річно і щодо того свій нумерус клязус та щоби кожний університет приймав лише регіональних кандидатів, себто напр. Львів тільки кандидатів зі Східної Галичини. — Не кожному лікареві підле вострифікація так легко, як одному у Львові, що перевів її за 3 місяці (вступив був на той час до У. Н. С.), бо звичайно триває вона 1—2 роки. Але знавший також випадок, що один лікар уже 20 літ по maturi і ще не скінчив вострифікації!

На нашу думку краще було би молодим adeptам медицини старатися вписатися у якийсь польський університет (Варшава, Познань, Краків, Вильно) і там студії покінчити, а по уквченні поїхати ще на 1—2 роки за кордон. Тоді багато більше можна скористати і це вийде багато дешевше. Лікар.

НА ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Районова виборча нарада членів УНДО в Толщеві коло Львова.

На 28. м. м. скликав Повітовий Народний Комітет львівського повіту районову нараду до Толщева, в якій взяло участь около 150 громадян і громадинок з отих місцевостей: Толшів, Миялятичі, Волків, Загіре, Кутаїв і Селиська. В нараді взяли участь посол львівського повіту п. Ілько Лисий і власник дібр з Миялятич п. Григорій Терлецький wraz зі своїм завідателем дібр, п. Володимиром Ваарипшином. Нарадами проводив член Повітового Народного

Комітету п. Іван Думанський з Толщева. Довшу промову про новий самоуправний закон і намічену перебудову громадської самоуправи виводив посол п. І. Лисий, після чого переведено довшу дискусію над рефератом та рішено візвати присутніх, щоби негайно відбули у своїх громадах виборчі сходили громадян і вибрали виборчі комітети для відповідної підготовки виборів.

Районова виборча нарада членів УНДО у Бродках.

Заходом львівського Повітового Народного Комітету УНДО відбулася для 4. лютого ц. р. в Бродках районова виборча нарада, в якій взяли участь громадяни і громадинок з отих сіл: Бродки, Глуховець, Лубяна, Краків, Поляна і Раковець. Нарадами проводив місцевий парох о. Максиміліан Коверко, член Повіт. Народ. Комітету. На нараду прибув зі Льво-

ва посол Ілько Лисий, який зreferував постанови нового самоуправного закону та майбутній устрій громадської, волосної і повітової самоуправи. Наради покінчилися ухваленням заклику до присутніх громадян, щоби негайно покликали до життя місцеві виборчі комітети в усіх застатчених на цій нараді громадях.

Зол. 1'50

коштує чвертьрічна передплата
гумористичного журналу

Ж О Р Н А

Замовляти: Адміністрація „Жорна"
Львів, Ринок 10, Конто ПК. 503.49.
Жадайте оказових чисел!

Кооперуємо!

„Просвіта" ніколи не могла жалуватися, що кооперация не виконує своїх обов'язків, що не їде їй у допомогу, коли саме кооператив усього роду і ступня ніколи не був у 100 відс. виконаний (до деякої міри виконувала тут Маслосокопницька Організація), але треба забувати, що кооперация переходила і переходить важкі потрясення, що навели її на боки рани та дімаючі втрати.

Тепер кооперация починає приходить до матеріально і рівночасно низької кооперативної організації розумів, що без підготовчої освіти-виховної діяльності, яку веде „Просвіта", ніяк не можна обійтися. Це дається зрозуміти хочби на недавніх освітніх філіальних з'їздах, на яких представники кооперативів висловили численні і до поклик, щоби виконати зв'язок членства до „Просвіти", не викликаючи ні то віякого опротиву, але де не було навіть трохи оправдання, мовляв, ми нахилилися самі у важкому положенні, тощо.

Гарним прикладом цієї обов'язковості є Дрогобицьчина, де ПСК сам себе змінив членства до „Просвіти", прислав уже перший описок кооперативів, з яких 8 вклало 12 золоту вкладку, 3 кооператива 2-золоту, а сам ПСУК, як що-рону, певно річну вкладку. До зловини цього року мають усі кооперативи та райони, так спомині, як і кредитиві (своїх 50), заплатити вкладку до „Просвіти".

Так сказали кооператори а ПСУК-у в Дрогобищині. А їх слово — це діло Жорна чергових!

Славно Дрогобич!

Поінформовані.

Всякого роду матеріали воняні — та інші
найдешевше в текстильних магазинах!
„ТАНИЙ СКЛЕП" — 3. ЗАЛЕСКИЙ, Львів.
2/48 Галицька 8.

По широкому світі.

— Народне референдум у швейцарії Берн відкинуло більшістю 486.000 голосів проєкт 416.000 проєкт федерального закону про опору держави. Проти закону голосували соціалісти, комуністи і члени національного фронту та інших правих угруповань.

— Як повідомляють з Букарешту, II. ч. в переведено фузію нац.-селянської партії зі селянською групою д-ра Луну, які перед кількома роками залишили був з 10 посланців партію.

— В Парижі відбулися збори організації „Круа де Фе" (Боевого Хреста), яка відзначила честь поляглим 6. лютого ц. р., заповіда, що буде продовжувати акцію, яка має на меті опривити обичай в парламенті і судах.

— На університеті в Тулузі прийшло до заворушень наслідком промови одного з професорів на протидержавських зборах. Заворушення перенеслися на вулицю, де кілька студентів ранено.

— В Ахені відкрито пропагандову кампанію „Дороги до німецького сходу". Делегати міністерства шляхів запозив 40 проц. тарифний знижки для тих, що відвідують східні німецькі провінції.

— Прокуратор За. Держав Комітету постановив притягти до відповідальності 6. амбасадора Мелона, 6. бурмістра Нью-Йорку Вокера і 3. за несплати податків.

— Монетарна комісія європейської організації репрезентантів ухвалила постанову в справі субсидіювання вивозу різних продуктів і їх несення світової ціни срібла.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ,
ЩО ОГОВОЛЮЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКОМУ
ПРЕСІ.

22

H. M.

Львів, ул. Академічна 2.
1221 3—3 (Готель Жоржа).

Цікавий політичний процес перед львівським судом присяглих.

Прок.: А це ж мали ви, що являєте жерт-

Богдан 4, 4.

Обор. д-р Старосельський почав свою промову з того, що приналежність до ОУН це 197 §, для того параграфу мусить бути безпосередня діяльність проти Польщі, та що інтересі самої Польщі не єжити, щоби за цим параграф засуджували якнайбільше людей. Мартин, на думку оборонця, до ОУН не належав, бо хоч. прок. каже, що він знає тайні ОУН, то хто їх не знає і чи це доказ на прилежність? Не доказ також це — що він пердавав пакет, про якого зміст не знав; він випадкова людина, на яку впало нещастя, а саком. Цесельчук підтвердив, що інвіліяція його через пів року не дала на це найменшого доказу. Зате правда, що робив це, маючи в думці найбільшовищу акцію, в нервозній атмосфері між вбивством у консуляті а днів жалоби 29. жовтня і як чесний хлопець, не бунував пхав Сенівну в загрозу. Є інша річ, якої не торкнувся прокуратор: провокація! Може поліції, але отой незнайомий, потім той агента політичного відділу для українських справ що є якраз у 1. год. якраз з білою квіткою якраз на вулиці Кубасевича і якраз подібний до того, кому мали передати, тоді як у Львові є сотні вулиць, 330 тис. мешканців — це все складається на чудо, якому назва — провокація. Тому не толеруйте провокації, не дозво-

Поза працею в кооперації був завзятим філателістом і пильним співробітником видавничої у Відні від 10 літ "Українського Філателіста". Його смерть покрила жалобою не тільки рідню, але й широкую громаду українських коопераційних робітників та всіх українських філателістів В. П. П.

